

Selvfølgelig maatte Foredragene være anlagte med Højskolelærere og deres Gerning for Dje, men jeg kan ikke se rettere, end at ogsaa mange andre Lærere ville kunne have Udbytte af at følge dem, uden at der fra Foredragsholderens eller Tilhørernes Side kunde være noget i Vejen derfor. — Endnu er der kun to Vædringsforslag tilbage angaaende Skolebevillingen. Det ene er Nr. 101, som angaar bestaaende Fortsættelses-skoler paa Landet. Til dette Djemed har Ministeriet i Aar ligesom tidligere foreslaaet anvendt 5,000 Kr., og det har oplyst, at der foreligger Andragende om Understøttelse fra 27 saadanne Skoler, men Udvalget har ikke kunnet tiltræde Ministeriets Forslag. Man har nemlig været betænkelig ved at komme ind paa en Understøttelse i al Umindelighed til Fortsættelses-skoler og navnlig paa en Understøttelse, der paa nogen Maade kunde lokke Lærerne til at oprette Fortsættelses-skoler. Af de Skoler, der nævnes i For-tegnelsen, som Ministeren har givet os, er der en Del, som ikke kunne komme i Betragtning af den Grund, at de allerede have Understøttelse enten som Realskoler eller som Folkehøjskoler, men der er ogsaa en Del, der ere oprettede af Kommunerne, og som drives i Kommunens Skolelokaler og af Kommunens ansatte Lærere, og over for disse Skoler har Udvalget ment, at der ikke er Grund til at yde Understøttelse, da Statsunderstøttelsen her let kunde friste Kommunerne til at prøve paa gennem Oprettelsen af Fortsættelses-skoler at faa et Tilskud til deres Skolevæsen, ligesom man ogsaa har frygtet for, at de offentlig ansatte Lærere kunde lade sig friste til at forsømme deres egentlige Skolegerning for at kaste sig over en saadan Fortsættelses-skoleundervisning. Derimod har man set noget anderledes paa Sagen i saadanne Tilfælde, hvor Befolkningen selv har oprettet saadanne Skoler for at skaffe sine Børn en videre-gaaende Undervisning end den, som den almindelige Almueskole byder, og det vel at mærke for at skaffe Børnene en saadan Undervisning blot for Oplysnings egen Skyld, og ikke saaledes som ved Realskolerne for at opnaa en Præliminærsamen og der-ved Udset for de paagældende til at komme ind i forskellige smaa Embeder og Bestillinger. Man erkender, at saadanne Skoler kunne have deres store Betydning, og at de kunne fortjene en mindre Understøttelse, navnlig naar de ere saaledes indrettede, at de ikke, saaledes som Realskolerne ofte gøre, føre Ungdommen bort fra det legemlige Arbejde, hvilket altsaa med andre Ord vil sige: naar de ere saaledes indrettede, at

de kunne drives som Vinterskoler, saa at Ungdommen har Sommertiden fri til legemlig Arbejde. Da man nu paa Realskolekontoen under Sorø Akademi ikke har fundet Anledning til at anvende 1,500 Kr., som bleve tilovers, til Støtte for 4 ny Realskoler, saaledes som Ministeren har foreslaaet, har Udvalget ment, at man kunde bruge dette Beløb til Støtte for bestaaende Fortsættelses-skoler, som ikke drives af offentlig ansatte Lærere. Man har af formelle Grunde sat det paa denne Konto, fordi det vilde stride mod de Regler, man nu en Gang i de senere Aar er kommen ind paa med Hensyn til Benyttelsen af Sorø Akademis Midler, at lade Fortsættelses-skolerne staa der. Det er Meningen, at man med disse 1,500 Kr. kun skal støtte selvstændige Fortsættelses-skoler, for hvilke der ad privat Vej bringes betydelige Ofre, Skoler, som uden at have Præliminærsamen til Maal ere indrettede for Børn over den skolepligtige Alder, altsaa for Børn i 13, 14 Aars til 15—16 Aars Alderen, Skoler, der drives som Vinterskoler, saa at Eleverne i Sommertiden kunne deltage i legemligt Arbejde, Skoler, der ikke blot optage mere velstillede Forældres Børn, men som ogsaa paa rimelige Vilkaar staa aabne for velbegaavede Børn af Smaafolk. Summen, 1,500 Kr., er ikke stor, og Udvalget har tilføjet den Begrænsning, at den ikke maa uddeles i Portioner paa over 200 Kr. Men man har gjort det med velberaad Gu. Man har nemlig ikke villet, at denne Understøttelse skulde have en saadan Størrelse, at den i mindste Maade kunde lokke nogen til at oprette saadanne Skoler; og man antager, at 200 Kr., som er det højeste, der kan være Tale om her, ikke skal friste nogen til et saadant Eksperiment. Man har blot villet anerkende saadanne gode Skoler og give dem en lignende Haandsrækning som den, Amtsraadene allerede i flere Tilfælde give. Det vil ikke være uden Betydning for disse Skoler, og jeg ser ikke, at en saadan Fremgangsmaade vil kunne drage farlige Konsekvenser efter sig.

Endelig foreslaar Udvalget under Nr. 102, at Anmærkningen paa Finansloven, at der kan tillægges Walling Landbrugs-skole en Understøttelse af indtil 5000 Kroner, skal udgaa. Man erkender fuldt ud, at Walling Landbrugs-skole er en god Skole, men man finder det ikke stemmende med Højskoleloven at tillægge den en særlig Understøttelse paa 5000 Kroner. Højskoleloven gif ud paa, at ingen Skole uden særlig Bevilling kunde faa mere end 3000 Kroner. Ganske vist er man siden gaaet ind paa at give Skolerne